

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

KONFLIKT ELLER CONSTRICT?

En kvantitativ studie om upplevd trygghet i
Göteborgs mellanområden

Ellen Wijkmark

Uppsats/Examensarbete:	Examensarbete i statsvetenskap, 15hp
Program och/eller kurs:	Statsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2019
Handledare:	Maria Solevid
Antal ord:	11870

Abstract:

Studier har funnit att individers upplevda trygghet sällan står i proportion till den faktiska brottsligheten i kontexten vari man lever, vilket har gett upphov till försök att finna faktorer som påverkar upplevd trygghet. Fynd har visat att upplevd trygghet ser olika ut beroende på om man är av landets etniska majoritet eller utländska minoritet, och att nivån av upplevd otrygghet tenderar att stiga i mer etniskt heterogena bostadsområden. Trots att forskare funnit att fokuslandets etniska majoritet i många studier uppvisat hög grad av otrygghet i etniskt heterogena områden, finns det fynd som visar att otryggheten istället är lägre hos den etniska minoriteten. Syftet med uppsatsen är att försöka bringa klarhet till denna fråga i forskningen där det inte råder någon konsensus. Utifrån tidigare forskning och de två teorierna konflikt- och constrict, formulerade jag fyra hypoteser som prövades med hjälp av bivariata och multivariata regressionsanalyser, samt regressionsanalys med interaktion. En av hypoteserna fick svagt stöd i mitt resultat. Uppsatsen avslutas med analys kring uppsatsens resultat och diskussion rörande studiens utformning och framtida forskning.

Nyckelord: upplevd trygghet, bostadssegregation, konfliktteorin, constrict-teorin, etnisk heterogenitet

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
1.1 UPPSATSENS BIDRAG OCH SYFTE	5
2. TEORI OCH TIDIGARE FORSKNING	7
2.1 TEORETISKT RAMVERK	7
2.1.1 KONTAKTTEORIN	7
2.1.2 KONFLIKTTEORIN.....	8
2.1.3 HYBRIDEN ”CONSTRUCT”-TEORIN.....	8
2.2 TIDIGARE FORSKNING	8
2.2.1 FORSKNING KRING ORO FÖR BROTT OCH UPPLEVD TRYGGHET	9
2.2.2 BOENDEKONTEXTENS ROLL I UPPLEVD TRYGGHET	10
2.2.3 KONTAKTTEORINS EMPIRISKA BEGRÄNSNINGAR.....	10
2.2.4 SKILLNADER I UPPLEVD TRYGGHET MELLAN OLIKA ETNISKA GRUPPER	11
2.2.4 KONFLIKT, CONSTRUCT OCH UPPLEVD TRYGGHET.....	11
2.2.4 INGEN TYDLIG KONSENSUS INOM FORSKNINGEN.....	12
2.2.5 HYPOTESER.....	13
3. METOD	15
3.1 STUDIENS DESIGN.....	15
3.2 MATERIAL OCH URVAL.....	15
3.3 VARIABLER OCH OPERATIONALISERINGAR.....	17
3.3.1 ETNISK BAKGRUND	17
3.3.2 UPPLEVD TRYGGHET	18
3.3.3 ANDEL UTLÄNDSK BAKGRUND I BOSTADSOMRÅDET	20
3.3.4 RIVALISERANDE VARIABEL OCH KONTROLLVARIABLER	22
4. RESULTAT	25
4.1 RESULTAT AV HYPOTES 1	25
4.2 RESULTAT AV HYPOTES 2	28
4.3 RESULTAT AV HYPOTES 3:	30
5. ANALYS OCH DISKUSSION	39
6. REFERENSLISTA	42

1. Inledning

Varje år genomför Brottsförebyggande rådet den Nationella trygghetsundersökningen vars syfte är att mäta svenskars utsatthet för brott, upplevda oro och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet. Resultat från de senaste årens rapporter visar att svenskars upplevda otrygghet har ökat kraftigt över tid (BRÅ, 2019: 9).

I flera decennier har studier på oro för brott och individers upplevda trygghet även varit ett vanligt förekommande ämne inom den samhällsvetenskapliga forskningen. Låga nivåer av trygghet har visat sig ha en negativ inverkan på individen i samhället, såsom fysiskt och psykiskt välmående och sämre upplevd livskvalitet (Hale, 1996:2-3; Schechory-Bitton & Soen, 2016:291-3). Dessutom har studier visat att individens trygghet sällan stått i proportion till andelen våldsbrott som rapporterats. I exempelvis Göteborg har det visat sig att antalet våldsbrott i staden, som skjutningar, minskat under de senaste åren, samtidigt som göteborgare uppvisat mer otrygghet (Göteborg, 2017:37). Denna typ av paradoxer har lett till ett ökat intresse hos forskare att undersöka de bakomliggande faktorer som påverkar otryggheten (Hummelsheim, Hirtenlehner, Jackson & Oberwittler, 2011; Schechory-Bitton et al., 2016; Ferraro & LaGrange, 1987, m.fl.).

I jakten efter att finna orsaker till olika nivåer av upplevd trygghet har man funnit att faktorer på individnivå spelar en stor roll. De grupper som sticker ut och visar lägst upplevd trygghet är kvinnor, äldre och personer av lägre socioekonomisk status (Mellgren, 2011; Semyonov, Gorodzeisky & Glikman, 2012; Taylor & Eitle, 2008, m.fl.). Den geografiska kontexten där man bor och lever tycks också ha stor betydelse då det har visat sig att faktorer på individ- och kontextnivå samverkar med varandra (Persson, 2013; Pearson, Breetzke & Ivory, 2015; Scarborough, Like-Haislip, Novak, Wayne & Alarid, 2010, m.fl.). Personer som i studier uppvisat lägre grad av trygghet är i större utsträckning bosatta i områden där det råder hög grad av fysisk och social oro, och ofta är dessa områden präglade av etnisk och socioekonomisk segregation. Fynden har lett till att det gjorts allt fler studier som jämför tryggheten mellan olika bostadsområden och etniska grupper för att finna en koppling. Den upplevda tryggheten har visat sig skilja sig åt beroende på om man är av landets etniska majoritet eller utrikesfödd (Semyonov et al., 2012, Persson, 2013; Glas, Engbersen & Snel, 2018).

I forskningen om skillnader och samband mellan olika etniska gruppers attityder gentemot varandra och upplevd trygghet, brukar i huvudsak två teorier användas. Den ena är kontaktteorin; ökad kontakt under rätt förutsättningar minskar fördomar och negativa fördomar mellan etniska grupper (Pettigrew, 1998). Otryggheten skulle i så fall vara ett resultat av brist på sådan kontakt. Den andra är konfliktteorin, som istället innebär att etnisk heterogenitet leder till ökade fördomar och negativa attityder mellan grupper. Detta i sin tur föder ytterligare otrygghet (Taylor & Eitle, 2008). Enligt Putnam har etnisk mångfald en negativ inverkan på både majoritets- och minoritetsgrupper, vilket ledde till ett tillägg till studien kring kontakt- och konflikt, där den nya teorin fick namnet ”constrict theory” (Putnam, 2007).

En del av forskningen har funnit att landets infödda majoritet uppvisat högre grad av otrygghet än utrikesfödda i etniskt heterogena områden (Hooghe & DeVroome, 2016; Semyonov et al., 2012, m.fl.). Andra forskningsresultat har visat på högre nivåer av otrygghet hos de med utländsk bakgrund (Persson, 2013), eller ungefär lika höga nivåer hos båda grupperna (Glas, et al., 2018). De studier som undersökt upplevd trygghet mellan olika etniska grupper i bostadsområden har till största del genomförts i USA (Liu & Polson, 2016; Taylor & Eitle, 2008, m.fl.), men på senare tid har forskningen även nått västeuropeisk kontext (Semyonov et al., Hooghe & DeVroome, 2016; Glas, et al, 2018). Då den etniska boendesegregationen har ökat i de flesta västeuropeiska storstäder det senaste decenniet och så även graden av lägre trygghet, är det av relevans att ytterligare undersöka orsakerna till upplevd otrygghet och inom vilka ramar den verkar. Är det så att etnisk heterogenitet i området där man bor påverkar den upplevda tryggheten olika hos personer med svensk respektive utländsk bakgrund i en svensk storstad som Göteborg?

1.1 Uppsatsens bidrag och syfte

Sammanfattningsvis är låg grad av upplevd trygghet förekommande hos många som bor i Sverige idag. Upplevd otrygghet och oro att utsättas för brott är problematiskt och forskare har sökt efter orsaker till varför och i vilken utsträckning otryggheten förekommer hos människor, eventuella skillnader mellan olika grupper och vad dessa skillnader beror på. Enligt forskning skiljer sig den upplevda otryggheten åt mellan bostadsområden och etniska grupper, beroende på om man är av landets etniska majoritet eller minoritet. Det förekommer dock ingen konsensus kring sambandet mellan etnisk bakgrund och upplevd trygghet.

Liksom de flesta större västeuropeiska städer idag består Göteborg av flera bostadsområden som i olika grad är etniskt och socioekonomiska segregerade (Göteborgs stad, 2009). Då den upplevda tryggheten enligt statistik har ökat hos de boende i staden vill jag ta reda på om det finns skillnader mellan etnisk majoritet, minoritet och bostadsområden i Göteborg, som man funnit i tidigare studier i andra geografiska kontexter.

Syftet med min uppsats är att pröva konflikt- och constrict-teorin. Detta genom att undersöka sambandet mellan individens etniska bakgrund och upplevda trygghet, och om tryggheten ser olika ut beroende på graden av andel utländsk bakgrund i individens bostadsområde. För att uppfylla syftet kommer jag även att undersöka om individens etniska bakgrund respektive bostadsområdets grad av etnisk heterogenitet i sig påverkar upplevd trygghet. Detta gör jag utifrån kontexten av en svensk storstad med flera etniskt segregerade bostadsområden där Göteborg i detta fall utgör ett bra exempel och en tacksam grund för vidare analys. Genom att pröva konflikt- och constrict-teorin på fallet Göteborg är förhoppningen att min uppsats ska bidra till ett forskningsområde där det ännu inte råder en konsensus kring skillnader i otrygghet.

2. Teori och tidigare forskning

I det här avsnittet redogör jag för de teorier på vilka jag kommer att basera min kommande analys, och därefter bidrag inom litteraturen på ämnet kring upplevd trygghet, etnisk segregation och boendekontext.

2.1 Teoretiskt ramverk

Två teoretiska perspektiv som ofta är förekommande i litteraturen angående attityder mellan olika etniska grupper är kontakt- och konfliktteorin. Konfliktteorin har fått mest stöd i forskning som undersökt de två teorierna på upplevd trygghet mellan etniska grupper. Studier som byggts på och gett stöd åt kontaktteorin är färre. En hybrid av kontakt- och konfliktteorin är Putnams ”constrict theory”, och det är just konflikt- och constrict-teorin som jag själv kommer att utgå från i min studie. Nedan följer en beskrivning av teorierna, och sedan hur de har tillämpats empiriskt.

2.1.1 Kontaktteorin

Kontaktteorin som utformades på 1940-talet av psykologiprofessorn Gordon Allport (Pettigrew, 1998:64–5). Han menar att människor finner sin identitet genom att identifiera sig i så kallade ”in-grupper”, som ger känslan av samhörighet i en särskild grupp; ett ”vi”. I förhållande till in-grupper står ”ut-grupper” som utgörs av personer som upplevs främmande för in-grupperna. De kan vara av annat etniskt ursprung men också komma från en annan stad eller annat land. Grundtanken är att ju mer kontakt vi har med andra människor från ut-grupper, ofta i fråga om etnisk bakgrund, desto mer kommer tilliten mellan grupperna att öka då det möjliggör för en minskning av fördomar (Allport, 1954:31–44). I flera av Allports studier ledde ökad kontakt till positiva resultat; bl a undersökte han attityder hos vita amerikanska marinsoldater som arbetade tillsammans med andra soldater av afroamerikansk härkomst under 1940-talet. De vitas fördomar gentemot afroamerikanerna minskade, och uppfattningen om gruppen blev positiv (Pettigrew, 1998:66-9; Pettigrew, Tropp, Wagner & Christ, 2011). Allports kriterier för ultimata kontakt innebar samma status, gemensamma mål, ingen konkurrens mellan grupper och stöd från myndigheter (Allport, 1954). Detta gör, enligt Pettigrew et al, 2011, effekten för kontakt möjlig, men är inte nödvändiga förutsättningar. Enligt dem är vänskap mellan olika etniska grupper mellan grupper minst lika viktig för kontakt.

En närmare förklaring till vissa hinder som uppstår för att empiriskt kunna genomföra en teoriprovande analys med kontaktteorin i fokus ges under avsnittet för tidigare forskning.

2.1.2 Konfliktteorin

Konfliktteorin bygger på grundtanken att attityder och fördomar gentemot ut-grupper är så pass djupt inrotade att ökad kontakt oundvikligen leder till konflikt mellan grupper. Mångfald leder till misstro mot andra ut-grupper, och samhörighetskänslan i den egna gruppen växer (Hughes, Campbell & Jenkins, 2011: 970). Etnisk heterogenitet ger upphov till gruppkonflikter över knappa resurser i samhället, kulturella identiteter och social status (Schechory-Bitton & Soen, 2016). Sådana konflikter leder till ökade fördomar, misstro och även rädsla för ut-grupperna om dessa är tillräckligt stora för att utgöra ett hot mot in-gruppen (Kokkonen, Esaiasson & Giljam, 2014: 265).

2.1.3 Hybriden "constrict"-teorin

I sin artikel från 2007 utforskar Robert Putnam den effekt som multikulturella samhällen har på människors sociala kapital, som exempelvis samhälleligt engagemang och mellanmännisklig tillit. Han fann att både individer av den vita etniska majoriteten och etniska minoriteten som bodde i mer etniskt heterogena områden uppvisade lågt socialt kapital; man litade mindre på sina grannar. Fynden visade att man hade låg tillit till *både* sin egen in-grupp och andra ut-grupper, vilket gav upphov till Putnams egenmyntade *constrict theory*, en sammanslagning av konflikt- och kontaktteorin (Putnam, 2007: 137-42).

2.2 Tidigare forskning

Under det här avsnittet kommer upplevd trygghet att definieras, varför det har uppmärksamrats inom den samhällsvetenskapliga forskningen och vilka som upplever mer otrygghet än andra på individnivå. Vidare redogörs det för sambandet mellan områdeskontext och upplevd trygghet samt skillnader i upplevd trygghet mellan olika etniska grupper beroende på områdets etniskt heterogena karaktär. Kapitlet kommer att avslutas med en återkoppling till teorierna konflikt och constrict, samt en presentation av hypoteser och kausalmodell.

2.2.1 Forskning kring oro för brott och upplevd trygghet

Upplevd otrygghet och oro för brott, eller *fear of crime*, är begrepp som många forskare har haft svårt att empiriskt definiera. Enligt Ferraro & LaGrange är det viktigt att skilja på otrygghet och oro för brott, där otrygghet berör individens egen riskbedömning att utsättas för brottslig handling. Upplevd trygghet bör helst mätas med en frågeställning av det mer generella slaget såsom individens bedömning av hans eller hennes trygghet när man rör sig ensam i sitt område efter mörkrets inbrott. Oro för brott bör definieras som en individs oro att utsättas för en specifik brottslig handling, som rån eller överfall (Ferraro & LaGrange, 1987;1996). Jag som författare till denna uppsats kommer genomgående att använda mig av termen upplevd trygghet och bygger empiriskt upp min studie kring det begreppet.

Att känna otrygghet (och även oro för brott) bedöms ofta som en rationell reaktion om man möts av något som uppfattas som farligt och orsakar skada. Att däremot känna otrygghet inför en förhållandevis ofarlig påverkande faktor kan i längden bli ett allvarligt problem (Ferraro & LaGrange, 1987), till exempel om den faktiska brottsnivån och risken att bli offer är mycket lägre än individens oroskänslor. Upplevd otrygghet kan i längden ha en negativ inverkan på människors fysiska och psykiska välbefinnande samt upplevda livskvalitet (Schechory-Bitton & Soen, 2016:291-3). Eftersom många forskare har funnit att individers upplevda otrygghet sällan står i proportion till den faktiska brottsligheten inom ett land eller annat område (Hummelsheim et al., 2011; Schechory-Bitton et al., 2016; Hooghe & DeVroome, 2015; Taylor & Eitle, 2008, m.fl.), har detta sporrat forskningen att söka efter andra förklaringsfaktorer.

Man har funnit att den upplevda tryggheten skiljer sig åt mellan olika samhällsgrupper (Mellgren, 2011; Boateng & Boateng, 2017; Liu & Polson, 2016; Covington & Taylor, 2011). De som visat sig uppleva lägst trygghet i flertalet studier är kvinnor och äldre (Mellgren, 2011; Semyonov & Glikman, 2012; Taylor & Eitle, 2008; Schechory-Bitton & Soen, 2016; m.fl.). En teori till att just dessa grupper överrepresenteras är att de i större utsträckning är mer fysiskt sårbara, samt att kvinnor löper större risk att utsättas för övergrepp och sexuellt våld (Boateng et al., 2017:139–42). Andra individfaktorer som lägre socioekonomisk status har också visat sig ha ett positivt samband med höga nivåer av otrygghet. En teori till detta är att högre social oro i förlängningen påverkar den fysiska otryggheten (Liu, 2013; Glas, et al., 2018; Will & McGrath, 1995).

2.2.2 Boendekontextens roll i upplevd trygghet

Utöver individuella faktorer har forskare i allt större utsträckning utgått från individens boendemiljö som förklaring till skillnader i upplevd trygghet (Scarborough, et al., 2010). Bostadsområdets sociala kontext är en viktig faktor som påverkar individens upplevelser och uppfattning om trygghet. Områden som i högre grad är socialt missgynnade har bland annat kunnat kopplas till lägre nivåer av socialt kapital (som låg tillit till människor generellt och till sina grannar), lägre sammanhållning och sämre fysisk och psykisk hälsa hos de boende (Persson, 2013; Pearson et al., 2015). Flera teoretiska perspektiv som berör områdets grad av fysiskt och socialt förfall, socialt kapital och sammanhållning mellan boende och etnisk mångfald, har applicerats på analyser som undersöker boendeinvånarens trygghet (Covington & Taylor, 1991). Individer med lägre socioekonomisk status är i större utsträckning bosatta i dessa områden och det har således blivit viktigt att undersöka om, och i så fall hur, faktorer på individ- och områdesnivå samverkar (Persson, 2013; Pearson, et al., 2015; Scarborough, et al., 2010).

2.2.3 Kontaktteorins empiriska begränsningar

Studier som med kontaktteorin som utgångspunkt har undersökt skillnader i upplevd trygghet mellan olika etniska grupper och boendekontexter, har varit begränsade. Majoriteten av forskningen har till största del utgått från från konfliktteorin (Hooghe & DeVroome, 2016; Schechory-Bitton & Soen, 2016; m.fl.). Studier på ökad kontakt och attityder mellan grupper i bostadsområden är många men desto färre när det kommer till upplevd trygghet. Då kontaktteorin bygger på möjligheten att uppfylla kriterier för ultimata kontakt har det varit svårt för forskare att helt problemfritt lyckas utföra studien empiriskt. Mears & Stewart prövade kontaktteorin utifrån vänskapsband mellan etniskt infödda amerikaner och afroamerikaner, med hypotesen att vita amerikaner med vänner från andra etniska grupper innebar mindre fördomar hos den vita majoriteten och högre trygghet. Det visade sig dock att tryggheten var lägre hos majoritetsbefolkningen som hade vänner av annan etnisk bakgrund (Mears & Stewart, 2010). På grund av svårigheterna med att uppfylla kriterierna för kontakt, tillsammans med färre forskningsstudier som prövat kontaktteorin på upplevd trygghet, kommer jag istället att pröva teorierna kring konflikt och constrict.

2.2.4 Skillnader i upplevd trygghet mellan olika etniska grupper

En stor del av samhällets etniska minoritetsgrupper tenderar att bo i segregerade bostadsområden och tidigare forskningsresultat visar på skillnader i upplevd trygghet beroende på om man är av landets infödda majoritet eller etniska minoritet boende i dessa områden (Glas, et al., 2018; Persson, 2013; m.fl.). Förklaringarna till hur och varför etnisk mångfald påverkar tryggheten hos de boende har dock varierat. Vissa forskare menar att ju mer man omges av grupper som anses främmande, och ju mer distanserad man känner sig från dessa, desto större blir otryggheten (Covington & Taylor, 1991; Liu & Polson, 2016). Då etniskt segregerade områden också ofta innebär att området är socioekonomiskt resurssvagt, sker en tillvaro av social förlust och en kamp över knappa samhällsresurser. Förekomsten av etniska minoritetsgrupper skulle således leda till en förhöjd känsla av konkurrens och därmed ökad otrygghet, vilket går i linje med tidigare nämnda konfliktteorin (Scechory-Bitton & Soen, 2016; Hooghe & DeVroome, 2016; Taylor & Eitle, 2008).

2.2.4 Konflikt, constrict och upplevd trygghet

Flera fynd i studier som utförts i amerikansk storstadskontext visar att högre grad av upplevd otrygghet i etniskt heterogena områden har varit särskilt framträdande hos den vita majoritetsbefolkningen (Hogan & Chirico, 1997; Mears & Stewart, 2010; Taylor & Eitle, 2008; Liu & Polson, 2016). På senare tid har forskning som tillkommit i västeuropeisk kontext visat, i likhet med amerikanska studier, visat liknande resultat (Glas, et al., 2018; Semyonov, et al., 2012; Hooghe & DeVroome, 2016). Semyonov et al., jämförde den upplevda tryggheten hos europeiskfödda invånare i etniskt heterogena områden i 21 EU-länder. Resultatet visade att den upplevda etniska kompositionen tydligt är kopplad till olika grad av upplevd trygghet. Ländernas etniska majoritetsbefolkning som bodde i heterogena områden visade på lägre grad av trygghet än den majoritetsbefolkning som bodde i mer etniskt homogena områden med flest västeuropéer (Semyonov, et al., 2012). Resultaten att den etniska majoriteten upplever lägre trygghet i etniskt heterogena områden bekräftas även av studier som jämfört områden inom en stad eller mellan flera städer inom ett land, som Belgien (Hooghe & DeVroome, 2016), Israel (Scechory-Bitton & Soen, 2016) och Nederländerna (Glas, et al., 2018). Skillnaderna var som mest tydliga mellan majoritets- och minoritetsgrupper i de belgiska och israeliska studierna, men Glas m.fl. fann att *både* inrikes- och utlandsfödda upplevde hög grad av otrygghet i områden med hög etnisk mångfald, i linje med constrict-teorin (Glas et al., 2018;10–13).

I USA jämförde Liu & Polson otryggheten mellan vita amerikaner samt afro- och latinamerikaner, beroende på graden av etnisk mångfald i deras bostadsområden. Studien visade att den vita majoritetsgruppen tydligt uppvisade låg trygghet i etniskt heterogena områden, men även att de latinamerikanska svarspersonerna upplevde högre otrygghet i bostadsområden där latinamerikaner var i majoritet. Författarna menar att detta visar på att områdets utsatthet och sociala isolering från det övriga samhället är en betydande faktor för upplevd trygghet snarare än brist på förståelse för andra etniska grupper (Liu & Polson, 2016).

Resultaten från Glas et al (2018) och Liu & Polson (2016) bekräftas också i Perssons (2013) studie av upplevd trygghet bland invånare i olika stadsdelar i Örebro. Både tryggheten och tilliten var betydligt lägre i det etniskt och socioekonomiskt segregerade området Vivalla än resten av staden. Detta har enligt Persson att göra med Vivalla-bornas redan höga socioekonomiska sårbarhet och att invånarna i större utsträckning möts av social och fysisk oordning i området (Persson, 2013).

2.2.4 Ingen tydlig konsensus inom forskningen

Sammanfattningsvis har forskningen kommit fram till olika slutsatser gällande sambandet mellan etnisk bakgrund och upplevd trygghet. Enligt de flesta studier upplever den infödda majoriteten lägre trygghet och den genomgripande teorin, konfliktteorin, bakom forskningen är att förekomsten av andra etniska grupper ger upphov till att tryggheten hos majoriteten minskar. Fördomar och misstänksamhet mot andra grupper och konkurrensen om knappa samhällsresurser är faktorer som ligger bakom otryggheten hos majoritetsgruppen (Glas, et al., 2018; Schechory-Bitton & Soen, 2016; Hooghe & DeVroome, 2016; m.fl.).

Andra resultat visar att etniska minoritetsgrupper uppvisat högre grad av otrygghet (Persson, 2013; Liu & Polson, 2016). Det har också visat sig att individer oavsett etnisk grupptillhörighet uppvisat låga nivåer av trygghet i etniskt heterogena områden (Covington & Taylor, 1991; Glas, et al., 2018; Liu & Polson, 2016). Att både infödda individer och individer som tillhör en etnisk minoritetsgrupp blir negativt påverkade av etnisk heterogenitet och upplever otrygghet i sitt bostadsområde menar man är på grund av den konkurrens som råder bland redan knappa resurser i samhället. Detta gör att otryggheten blir högre, då även hos etnisk minoritet och inte bara majoriteten. Det innebär alltså att det inte är en fråga där infödda och utrikes födda ställs

emot varandra som de tidigare ofta gjort i forskningen. Om individer känner sig otrygga oavsett etnisk tillhörighet är frågan mer komplex än att det till exempel skulle röra sig om upplevd otrygghet enbart hos den infödda etniska majoriteten. Det handlar i så fall om en samspelseffekt mellan individens sociala status och den kontext man lever i (Liu & Polson, 2016; Lane & Meeker, 2011; Persson, 2013; Pearson et al., 2015; Glas, et al., 2018). Detta går dessutom i linje med Putnams ”constrict theory” där både etnisk majoritet och minoritet påverkas negativt av etnisk mångfald. Det är detta som jag själv ämnar undersöka i min studie, om det finns skillnader i upplevd trygghet mellan personer med svensk och utländsk bakgrund beroende på kontexten vari individen lever.

2.2.5 Hypoteser

För att uppfylla syftet och baserat på tidigare forskning och teorier, har jag formulerat fyra hypoteser som ska prövas i studien. Forskare som Persson (2013) och Liu & Polson (2016) fann i respektive studie att upplevd trygghet, under kontroll för andra faktorer, var lägre bland personer med utländsk härkomst än personer tillhörande landets etniska majoritet (Persson, 2013; Liu & Polson, 2016). Min första hypotes lyder enligt följande:

Hypotes 1: Personer med utländsk bakgrund upplever lägre grad av upplevd trygghet än personer med svensk bakgrund.

Trots att det i majoriteten av forskningen har visat sig att ett lands infödda majoritet upplever lägre grad av trygghet i bostadsområden präglade av hög etnisk mångfald, finns det studier som visar att *både* etnisk majoritet och minoritet uppvisar lägre trygghet i etniskt heterogena områden (Covington & Taylor, 1991; Glas, et al, 2018). Min andra hypotes lyder därför:

Hypotes 2: Ju högre etnisk heterogenitet i området, desto lägre upplevd trygghet bland personer.

Slutligen vill jag utifrån både konflikt- och constrict-teorin, pröva hypoteser om samspelseffekter mellan individens bakgrund och områdets karaktär. Många studier har visat att landets etniska majoritetsgrupp upplever lägre trygghet i kontexter med hög etnisk mångfald. Enligt konfliktteorin identifierar sig människor i sina in- respektive ut-grupper vilket stärker negativa attityder och fördomar. Dessutom förstärks denna effekt av en resurssvag kontext (Schechory-Bitton & Soen, 2016; Hughes, et al., 2011). Detta i sin tur leder till att tryggheten

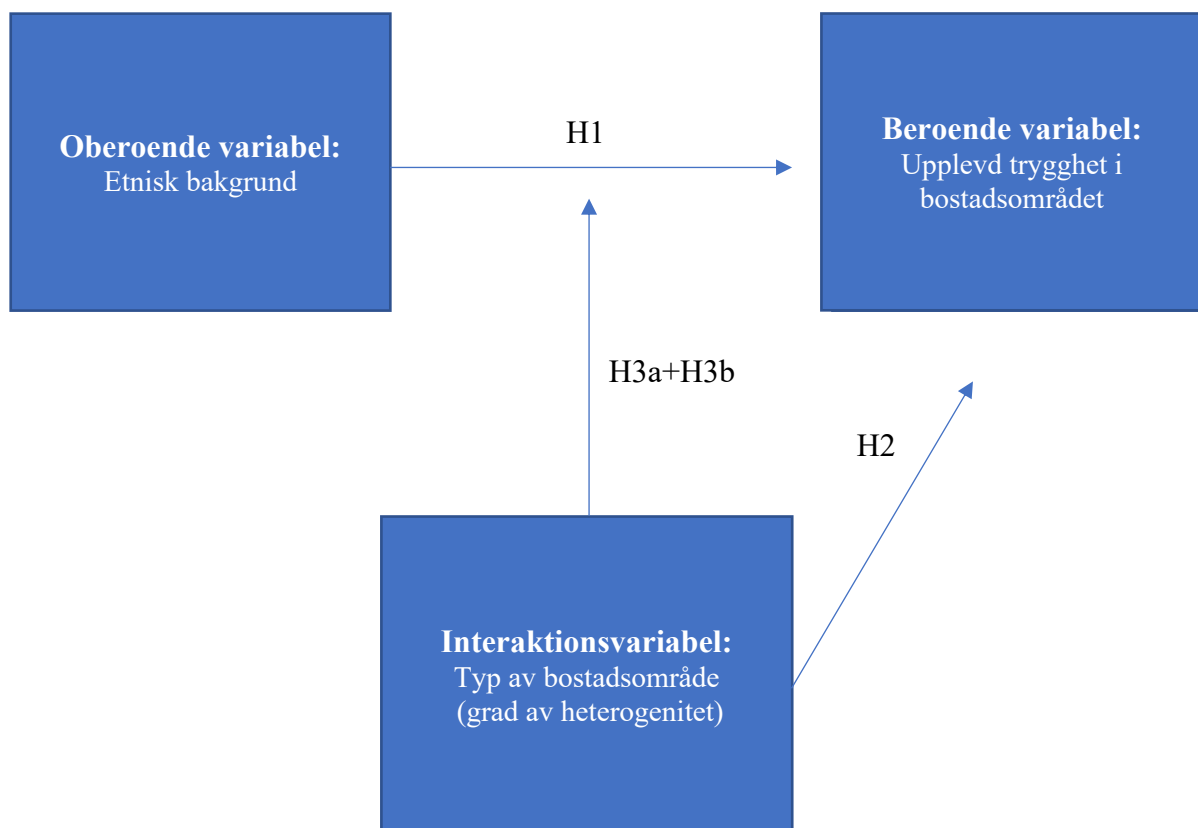
hos individer i in-gruppen minskar (Taylor & Eitle, 2018). Robert Putnams constrict-teori innebär dock att etnisk mångfald har en negativ inverkan på både in- och utgruppen (Putnam, 2007). Dessa teorier prövas i mina två slutliga hypoteser:

Hypotes 3a: I områden med hög grad av etnisk heterogenitet upplever personer med svensk bakgrund lägre grad av trygghet än personer med utländsk bakgrund boende i samma område (konfliktteorin).

Hypotes 3b: I områden med hög grad av etnisk heterogenitet finns inga skillnader i upplevd låg grad av trygghet mellan personer med svensk och utländsk bakgrund (constrict-teorin).

Hypoteser och samband som prövas illustreras i figur 1 nedan.

Figur 1. Illustration av samband och hypoteser.

3. Metod

Uppsatsens syfte är att med hjälp av konflikt- och constrict-teorin undersöka sambandet mellan individens etniska bakgrund och upplevda trygghet, utifrån graden av etnisk mångfald i området där de bor. Studien utförs i Göteborg som geografiska kontext, och uppsatsens hypoteser undersöks med hjälp av statistisk analys. I det här avsnittet redogör jag för vald metod och det material jag kommer använda mig av. Därefter presenteras variabler och hur dessa i sin tur empiriskt operationaliseras.

3.1 Studiens design

Uppsatsens hypoteser avser pröva konflikt- och constrict-teorin. Metoden som valts för att genomföra studien är statistisk analys, då denna analysmetod är lämplig för att den på ett enkelt sätt ger beskrivningar åt en stor mängd data (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012:40). Ytterligare en anledning till att jag är bekväm med mitt val av metod är då majoriteten av tidigare forskning som utfört liknande studier har använt sig av just statistisk analys (Glas, et al., 2018; Covington & Taylor, 1991; Hooghe & DeVroome, 2016; Semyonov et al., 2012, m.fl.).

3.2 Material och urval

Materialet som jag använder mig av för att utföra min studie är data från SOM-undersökningen i Göteborg från 2016. Jag kommer även att utgå från statistik över mellanområden i Göteborgs stad.

Göteborg består av stadsdelsnämnder som efter år 2011 gick från 20 till antalet till endast 10. Denna nya sammanslagning innebär att stadsdelsindelningen blir väldigt grov, då de inbördes skillnaderna mellan två stadsdelar kan vara väldigt stora. Till exempel består stadsdelsnämnden Västra Hisingen av både mellanområdet Östra och Västra Biskopsgården och Torslanda, vilka skiljer sig åt avsevärt gällande exempelvis socioekonomisk resursstyrka. Varje stadsdelsnämnd består av mellan 6 och 13 primärområden, en indelning på mikronivå bestående av flera fastigheter och kvarter. I dagsläget har Göteborg 96 primärområden. Ett mellanområde är i sin tur en grövre indelning bestående av en större mängd primärområden, och i dagsläget är de 30 till antalet (Göteborgs stad, 2016). Det hade varit idealt att tillgå information om vilket primärområde svarspersonen tillhör, då primärområden innebär en

närmare och mer specifik indelning av bostadsområden. Dock finns inte information om primärområden tillgänglig i SOM-undersökningen från 2016, vilket medför att jag får utgå från mellanområden som ju är en grövre områdesindelning. I undersökningen ingår en variabel som anger i vilket mellanområde svarspersonen bor (*fhomr*), och svarspersonerna har automatiskt inkluderats efter mellanområdet de tillhör. Detta gör att det enkelt går att analysera de svarande efter bostadsområdet de bor i.

Urvalet i studien är de personer som besvarat SOM-undersökningen i Göteborg från 2016. Den gick ut till totalt 7000 slumpmässigt utvalda individer i åldrarna mellan 16–85 år boende i Göteborg. Av urvalet på 7000 personer var det 3463 personer som besvarade frågeformuläret, vilket innebär en svarsfrekvens på 52%. Eftersom SOM-undersökningen i Göteborg inkluderar information om vilken stadsdel de svarande bor i, är det möjligt att koppla svarspersonens tillhörande stadsdel och upplevda trygghet utifrån var personen bor. Det finns material som gör att jag kan få reda på andelen utländsk bakgrund boende i ett område, men inte svarspersonernas åsikter vad gäller upplevd trygghet. Detta gör SOM-undersökningen i Göteborg till ett självklart val för min studie.

I valet av datamaterial har jag också övervägt alternativa datakällor. 2018 års SOM-undersökning i Göteborg innefattar fler påståenden om hur man uppfattar sitt bostadsområde. Svartalternativen utöver huruvida man är nogga att låsa dörren när man lämnar sin bostad, är bland andra ”Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde” och ”Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde på grund av oro att utsättas för brott”. Dessa svartalternativ går helt i linje med vad tidigare studier har använt i sina mätningar på upplevd trygghet, men materialet till frågeundersökningen finns inte att tillgå när min uppsats skrivs (datamaterialet tillgängliggörs för studenter och andra forskare först våren 2020).

Jag resonerade även kring att använda mig av 2013 års Västsvenska SOM-undersökning. Där finns en fråga som undersöker hur pass tryggt svarspersonen uppfattar sitt bostadsområde, vilket kan tolkas som ett mer konkret mätinstrument på upplevd trygghet i ens bostadsområde. Den Västsvenska SOM-undersökningen innefattar dock inte bara svars personer i Göteborg utan hela Västra Götalands län och Kungsbacka kommun. Där blir antalet svarande från Göteborg betydligt färre till antalet, 909 stycken jämfört med 3463 i Göteborgs-SOM 2016, vilket innebär ett sämre statistiskt underlag att dra slutsatser ifrån. Dessutom finns inte variabeln ”mellanområde” att tillgå i datan, utan endast information om de gamla stadsdelarna innan sammanslagningen till dagens tio. På det sättet är data från Västsvenska SOM-undersökningen

sämre ur den aspekten eftersom indelningen av svarspersonernas bostadsområden blir betydligt grövre.

Sammanfattningsvis är 2016 års SOM-undersökningen i Göteborg det bästa valet för min studie då den är den enda som möjliggör operationaliseringar av samtliga centrala variabler (se mer under avsnitt 3.3).

3.3 Variabler och operationaliseringar

I studien är oberoende variabel etnisk bakgrund och beroende variabel upplevd trygghet. Som ytterligare oberoende variabel för att pröva min andra hypotes och som interaktionsvariabel till hypotes 3, används bostadsområden i Göteborgs stad som administrativt är indelade i så kallade mellanområden. Min beroende variabel upplevd trygghet kommer att analyseras parallellt genom två olika frågor från undersökningen. Jag resonerar ytterligare kring detta under avsnitt 3.3.2. Här nedan redogörs för respektive variabler samt hur dessa kommer att operationaliseras.

3.3.1 Etnisk bakgrund

Min oberoende variabel etnisk bakgrund, skiljer på individer med svensk respektive utländsk bakgrund. Statistiska Centralbyrån definierar personer med svensk bakgrund som en person som är född i Sverige och har minst en förälder som är född i Sverige. En person med utländsk bakgrund definieras som en person född utanför Sverige eller där båda av personens föräldrar är födda utanför Sverige (SCB 2002:3).

I min studie mäts individens etniska bakgrund med hjälp av fråga 39 i SOM-undersökningen. Frågan lyder ”Var någonstans har du, respektive din far och din mor, huvudsakligen vuxit upp?” Svarspersoner med svensk bakgrund bör alltså vara de som uppger att de främst vuxit upp i Sverige och har minst en förälder som gjort detsamma. En person med utländsk bakgrund blir de personer som svarar att de själva och minst en förälder vuxit upp i annat land i Norden, annat land i Europa eller ett land utanför Europa. Frågan behandlar alltså inte var personen är född, som enligt SCB är definitionen av en person med svensk respektive utländsk bakgrund. Dock är detta den enda frågan i undersökningen som berör svarspersonens bakgrund och som kan användas för att särskilja personer utifrån deras bakgrund. Jag anser att detta begrepp är

tillräckligt nära definitionen av en persons etniska bakgrund, för att vara tillräcklig att använda som oberoende variabel.

3.3.2 Upplevd trygghet

I tidigare studier har forskare utgått från frågor av det mer konkreta slaget för att mäta svarspersonernas upplevda trygghet. Ett vanligt exempel på fråga är hur trygg personen känner sig när hen rör sig i sitt bostadsområde efter mörkrets inbrott, eller hur pass tryggt och säkert man upplever bostadsområdet generellt (Ferraro & LaGrange, 1987; Semyonov & Glikman, 2012, m.fl.). Ferraro & LaGrange menar i sin redogörelse om olika mätningar av upplevd trygghet och oro för brott, att genom att inkludera frågor som innefattar hemmet eller andra personliga ägodelar indikerar detta till en individs oro att utsättas för specifika brott, såsom brott mot egendom (Ferraro & LaGrange, 1987; Grohe, DeValve & Quinn, 2012). Det är fördelaktigt att använda sig av mer konkreta frågor som ovan nämnda, för att kunna mäta individens upplevda trygghet i bostadsområdet (Hummelsheim, et al., 2011, Semyonov, et al., 2012; Visser et al., 2013; m.fl.).

I SOM-undersökningen i Göteborg från 2016 finns två frågor som kan förknippas med upplevd trygghet i miljön där svarspersonen bor och som jag också kommer använda som beroende variabler. Den första är ett av de påståenden under fråga 33, som lyder ”Här följer några påståenden om ditt bostadsområde. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning.” Ett av påståendena är ”När jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren.” Frågan besvaras på en femgradig skala där ”1” är likvärdigt med ”Helt felaktigt” och ”5” innebär att påståendet är ”Helt riktigt”. Således innebär upplevd trygghet i detta fall att ju högre värde på skalan, desto mer otrygg är man.

Den andra är ett av de påståenden under fråga 5: ”Här följer några påståenden om Göteborg som stad. Markera för varje påstående det svar som ligger närmast din egen uppfattning.” Ett av påståendena i frågan lyder ”Göteborg är en trygg och säker stad”, med fyra svarsalternativ som sträcker sig från 1=”Helt riktigt” till 4=”Helt felaktigt”.

Fördelen med att använda sig av frågeställningen huruvida svarspersonen är noga med att låsa dörren när hen lämnar bostaden, är att det berör personens uppfattning om sitt bostadsområde,

som jag ju vill komma åt. Nackdelen är att det är en tolkningsfråga huruvida svarspersonen anser att det berör ens upplevda trygghet i området.

Fördelen med att operationalisera den beroende variabeln efter påståendet att Göteborg är en trygg och säker stad, är att det i mer konkreta ordalag behandlar svarspersonens uppfattning om upplevd trygghet. Man skulle därför kunna – om än djärvt – tänka sig att uppfattningen om ens bostadsområde även kan påverka hur man uppfattar staden i stort som tryggt och säkert. Nackdelen med att operationalisera den beroende variabeln efter påståendet att Göteborg är en trygg och säker stad, är att det berör staden i generella drag och inte ens närmaste boendemiljö som givetvis hade varit önskvärt.

Valet av operationalisering för att mäta min beroende variabel kommer alltså inte helt utan komplikationer, och detta är jag medveten om kan komma att påverka studiens resultat. Det hade varit till studiens fördel att kunna inkludera en mer konkret fråga i linje med tidigare forskning, men då en fråga av sådant slag inte finns att tillgå i undersökningen får jag istället utgå från det som i materialet ligger närmast begreppet upplevd trygghet. Mina valda frågealternativ från undersökningen kommer att prövas parallellt med varandra i olika regressionsanalyser, främst för att genom att endast använda mig av en av frågorna är jag rädd att dessa inte kommer att fullständigt besvara mina hypoteser.

3.3.3 Andel utländsk bakgrund i bostadsområdet

Tabell 1. Statistik över antal personer med utländsk bakgrund boende i Göteborgs mellan-områden under 2016 (procent).

Mellanområden	Procentandel invånare med utländsk bakgrund
Södra Angered	85,7
Norra Angered	84,4
Bergsjön	79,3
Västra Biskopsgården	71,6
Centrala Angered	67,8
Kortedala	58,8
Nya Frölunda	53,2
Östra Biskopsgården	52,1
Litteraturstråket	50,4
Centrala Tynnered	48,5
Centrala Lundby	35,6
Tuve	33,4
Gamlestaden & Utby	32,8
Kärrdalen & Slättadamm	29,1
Östra Angered	26,8
Nya Högsbo	26,0
Stora Delsjökroken	25,6
Norra Centrum	23,7
Södra Centrum	23,5
Norra Älvstranden	22,9
Övre Hisingen	22,9
Stigbergstorget	19,4
Linnéplatsen	18,9
Mariaplan	17,7
Stora Bagaren	16,9
Stora Sigfridsplan	13,9
Stora Askim	13,6
Södra Västkusten	11,8
Torslanda	10,4
Södra Skärgården	7,4
Medelvärde i Göteborg:	35,7

Kommentar: Data från Göteborgsbladet, 2017. Statistik över andel personer med utländsk bakgrund boende i Göteborgs mellanområden under 2016.

Min oberoende variabel till hypotes 2, och tillika interaktionsvariabel till hypotes 3, är grad av etnisk heterogenitet i bostadsområdet. Tidigare studier har använt olika metoder att mäta etnisk heterogenitet och mångfald, bland annat med hjälp av mer djupgående index kring etnisk fragmentering som utöver etnisk tillhörighet, även inkluderar religiös tillhörighet, språk, med mera i ett område (Glas, et al;8-9). Andra studier har utgått från de svarandes egen uppfattning om andel boende i deras område som har utländsk bakgrund (Hooghe & DeVroome, 2016; 69).

Semyonov et al (2012; 123-4) använde sig bl a av data över storleken över invandrargrupper i respektive land i sin studie, en mätning nära variabeloperationaliseringen i min egen studie.

Som tidigare nämnt operationaliseras områdesvariabeln till mellanområden i Göteborgs stad. Varje område i variabeln har tilldelats olika värden efter andelen invånare av utländsk bakgrund boende i området i procent. Svarspersonerna i frågeundersökningen har automatiskt inkluderats efter det mellanområde de tillhör, vilket gör att det enkelt går att analysera de svarande efter bostadsområdet som de bor i. Statistik över andel personer av utländsk bakgrund under år 2016 fanns att tillgå via data från Göteborgs Stad (Göteborgs Stad, 2016). I korthet har alla svarspersoner som bor i exempelvis Södra Angered fått värdet 85,7 på variabeln andel utländsk bakgrund medan alla svarspersoner i Nya Högsbo fått värdet 26,0 på variabeln. I tabell 2 finns alla mellanområden inkluderade, här sorterade efter andel utländsk bakgrund boende området. Vi kan se att högst andel personer med utländsk bakgrund under 2016 bodde i Södra Angered, med 85,7% till antalet. Lägst andel boende med utländsk bakgrund återfinns i Södra Skärgården (7,4% år 2016). I ett genomsnittligt mellanområde bor det 35,7% personer med utländsk bakgrund vilket under 2016 enligt tabellen motsvarar Centrala Lundby.

3.3.4 Rivaliserande variabel och kontrollvariabler

För att undersöka om de centrala oberoende variablerna bakgrund och områdets grad av etnisk heterogenitet påverkar upplevd trygghet, behöver jag kontrollera för andra möjliga förklaringar från tidigare forskning, så kallade rivaliserande oberoende variabler. En rivaliserande variabel kommer empiriskt att behandlas på samma sätt som en kontrollvariabel (Aneshensel, 2013), men teoretiskt väger den tyngre. I det här fallet då variabeln i tidigare forskning visat sig ha en inverkan på individers upplevda trygghet i bostadsområdet (Pearson et al., 2015; Scarborough, et al., 2010; m.fl.). I min studie är den rivaliserande variabeln mellanmännisklig tillit, eftersom upplevd trygghet enligt studier påverkas av låg grad av tillit till andra människor i området där man bor och andra människor generellt. Låga nivåer av socialt kapital (dit mellanmännisklig tillit hör) hos människor i ett bostadsområde har visat sig ha en negativ effekt på upplevd trygghet (Pearson, et al., 2015; Sargeant, et al., 2017, m.fl.).

Mellanmännisklig tillit prövas utifrån fråga f14b i undersökningen; ”Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i det område där du bor?” Frågan besvaras på en 10-gradig skala där 0 representerar att det inte går att lita på folk i allmänhet, och 10 att det går att lita på människor i allmänhet. I mina tabeller går variabeln under benämningen ”tillit till grannar”. SOM-undersökningen från 2016 innefattar även en fråga som berör hur mycket svarspersonen litar på människor i allmänhet. I tidigare studier har både prövningar av generell mellanmännisklig tillit (Uslaner, 2013; Persson, 2013) och tillit till personer i nära miljö varit förekommande (Semyonov & Glikman, 2012). I min studie utgår jag dock från variabeln tillit till personer i bostadsområdet, eftersom det är där mitt primära fokus i studien vilar. Dessutom har det i tidigare forskning visat sig att låg grad av mellanmännisklig tillit i bostadsområdet negativt påverkar tryggheten i området (Pearson, et al., 2015; Sargeant, et al., 2017, m.fl.).

Jag inkluderar även ett antal kontrollvariabler i analysen, för att se om de kan komma att påverka sambandet mellan mina ursprungliga oberoende variabler. När kontrollvariabler läggs till i analysen minimeras risken att få ett spuriöst samband, alltså risken att dra felaktiga slutsatser om huvudsambandet (Esaiasson, et al., 2012;85).

Sambandet mellan etnisk bakgrund och upplevd trygghet kontrolleras för ålder, kön, inkomst och utbildning. I datamängden går variabeln ålder under benämningen *alder4a* där

svarspersonernas åldrar är indelade i fyra grupper (18-29 år, 30-49, 50-64 och 65-80 år). Kön (*sex*) delas in efter ”kvinna”, ”man” och ”annat” men i mina kommande analyser utgår jag från endast män och kvinnor, på grund av att få svarspersoner anger annat kön. Inkomst heter i datamängden *hushink* och är en indelning av svarspersonens årliga hushållsinkomst i tre kategorier; låg (max 300 000 kronor per år) medel (mellan 301 000 –700 000 kronor) och hög (mer än 700 000 kronor). Utbildningsvariabeln heter *utb* och är i datamängden en sammanslagning av den åtta-gradiga skalan från undersökningen. Utbildningsnivån är indelad i fyra kategorier; låg (svarspersonen har max avslutade grundskolestudier), medellåg, medelhög och hög (svarspersonen har avslutad högskole- eller forskarutbildning).

I flera tidigare studier har forskare använt sig av ovanstående kontrollvariabler på individnivå. Ålder och kön har ofta visat sig ha en positiv effekt på låg grad av trygghet då äldre personer har uttryckt lägre grad av upplevd trygghet än yngre, och kvinnor är i högre utsträckning mer otrygga än män (Taylor & Eitle, 2008; Semyonov et al., 2012). Gällande socioekonomiska egenskaper som utbildning och inkomst har dessa visat sig ha en effekt på upplevd trygghet. I studier som utgått från konfliktteorin har det visat sig att låg socioekonomisk status påverkar negativa attityder mot ut-grupper, och i längden upplevd trygghet (Schechory-Bitton & Soen, 2016). I bostadsområden med låg socioekonomisk status har det även visat sig att tryggheten är lägre än områden som är mer socioekonomiskt resursstarka (Persson, 2013).

Tabell 2. Beskrivande statistik.

Variabel	N	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Max
Utländsk bakgrund	2826	0,17	0,38	0	1
Svensk bakgrund	2826	0,83	0,38	0	1
Läser dörren noga	2826	4,54	0,95	1	5
Göteborg tryggt och säkert	2826	2,54	0,82	1	4
Andel utländsk bakgrund i området	2826	28,1	18,1	7,4	85,7
Tillit till grannar	2826	7,28	2,04	0	10
Kön (kvinna)	2826	0,52	0,50	0	1
Kön (man)	2826	0,48	0,50	0	1
Ålder (18-29)	2826	0,20	0,40	0	1
Ålder (30-49)	2826	0,34	0,47	0	1
Ålder (50-64)	2826	0,24	0,43	0	1
Ålder (65-85)	2826	0,22	0,41	0	1
Inkomst (låg)	2826	0,23	0,42	0	1
Inkomst (medel)	2826	0,44	0,50	0	1
Inkomst (hög)	2826	0,33	0,47	0	1
Utbildning (låg)	2826	0,09	0,28	0	1
Utbildning (medellåg)	2826	0,22	0,41	0	1
Utbildning (medelhög)	2826	0,26	0,44	0	1
Utbildning (hög)	2826	0,44	0,50	0	1

Kommentar: Data hämtad från SOM-undersökningen i Göteborg 2016. Variabelnamn i datamängden: Etnisk bakgrund (f39), låser dörren noga (f33b), Göteborg är en trygg och säker stad (f5k), områdets heterogenitet (fhomr), tillit till grannar (f14b), ålder (alder4a), kön (sex), inkomst (hushink), utbildning (utb).

Tabell 2 (ovan) redovisar beskrivande statistik för samtliga variabler i min kommande analys. Det förekommer en skevhet hos de svarande grupperna i SOM-undersökningen, då vissa representeras i högre grad än andra. Den yngsta svarsgruppen (16-29 år) och den utländska svarsgruppen är underrepresenterade i undersökningen (SOM-institutet, 2017) vilket är värt att ha i åtanke inför kommande analys och resultat. Vi kan även se att medelvärdet på variabeln att låsa dörren noga är mycket högt, vilket innebär att fördelningen är skev även här. Detta är jag medveten om kan komma att påverka mina resultat.

4. Resultat

I det här avsnittet redovisas undersökningens resultat utifrån prövningen av uppsatsens fyra hypoteser. Hypoteserna har prövats med hjälp av bivariata och multivariata regressionsanalyser, samt regressionsanalyser med interaktion. Resultaten redovisas i tabeller och grafer här nedan.

4.1 Resultat av hypotes 1

Min första hypotes undersöker sambandet mellan etnisk bakgrund och upplevd trygghet, där personer med utländsk bakgrund förväntas uppleva lägre trygghet än personer med svensk bakgrund. Analysen genomfördes först med hjälp av en bivariat regressionsanalys, där den beroende variabeln operationaliseras med hjälp av frågan ”när jag lämnar min bostad är jag nogga med att låsa dörren”. Värde 1 på variabeln (inte lika nogga med att låsa dörren) indikerar att personen upplever högre trygghet, medan 5 (mer nogga med att låsa dörren) innebär lägre upplevd trygghet. Utländsk bakgrund har värde 1 på variabeln medan svensk bakgrund har 0. I tabell 3 modell 1 (nedan) presenteras sambandet mellan bakgrund och upplevd trygghet.

Tabell 3. Regressionsanalys. Beroende variabel: upplevd trygghet (f33b: ”när jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren”). Ostandardiserade b-koefficienter, standardfel inom parentes.

	Modell 1. Bakgrund (1=utländsk bakgrund)	Modell 2. Andel utländsk bakgrund i området	Modell 3. Bakgrund och andel utländsk bakgrund i området	Modell 4. Bakgrund och andel utländsk bakgrund i området med kontrollvariabler
Bakgrund (1 = utländsk bakgrund)	0,018 (0,048)		-0,037 (0,050)	-0,033 (0,050)
Andel utländsk bakgrund i området (0-100)		0,003** (0,001)	0,003** (0,001)	0,002 (0,050)
Kön (1=man)				-0,173***
Utbildning (låg utbildning, referens)				
Medellåg utbildning				-0,047 (0,074)
Medelhög utbildning				0,008 (0,073)
Hög utbildning				-0,097 (0,071)
Ålder (16-29 år, referens)				
Ålder: 30–49 år				-0,066 (0,052)
Ålder: 50–64 år				0,077 (0,055)
Ålder: 65–85 år				0,301*** (0,058)
Hushållsinkomst (låg inkomst, referens)				
Medelhög inkomst				0,085 (0,047)
Hög inkomst				0,126* (0,055)
Tillit till grannar				-0,050*** (0,010)
Konstant (Intercept)	4,539***	4,453***	4,452***	4,857***
N	2826	2826	2826	2826
R ² (justerat)	0,000	0,003	0,003	0,036

*** = p < .001 ** = p < .01. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

Som framgår i modell 1 upplever individer med utländsk bakgrund inte mer otrygghet än personer med svensk bakgrund. Koefficienten (0,018) är inte statistiskt signifikant och koefficienten fortsätter att vara statistiskt insignifikant även under kontroll för andra variabler (modell 4). Således finns här ingen effekt på utländsk bakgrund och upplevd trygghet.

I modell 3 prövas sambandet mellan utländsk bakgrund och upplevd trygghet med kontroll för andelen utländsk bakgrund i området. Vi kan se att sambandet mellan individens bakgrund och upplevd trygghet alltså är insignifikant. När kontrollvariabler och den

rivaliserande variabeln mellanmänsklig tillit förs in i analysen har bakgrund fortfarande ingen signifikant effekt på upplevd trygghet, mätt efter hur noga man är med att låsa dörren (tabell 3 modell 4).

Tabell 4. Regressionsanalys. Beroende variabel: upplevd trygghet (f5k: "Göteborg är en trygg och säker stad"). Ostandardiserade b-koefficienter, standardfel inom parentes.

	Modell 1. Bakgrund (1=utländsk bakgrund)	Modell 2. Andel utländsk bakgrund i området	Modell 3. Bakgrund och andel utländsk bakgrund i området	Modell 4. Bakgrund och andel utländsk bakgrund i området med kontrollvariabler
Bakgrund (1= utländsk bakgrund)	-0,112** (0,041)		-0,104* (0,044)	-0,145*** (0,043)
Andel utländsk bakgrund i området (0-100)		-0,001 (0,001)	-0,001 (0,001)	-0,003*** (0,001)
Kön (1 = man)				0,048 (0,030)
Utbildning (låg utbildning, referens)				
Medellåg utbildning				0,135* (0,063)
Medelhög utbildning				0,195** (0,062)
Hög utbildning				0,137* (0,060)
Ålder (18-29 år, referens)				
Ålder: 30–49				0,152*** (0,044)
Ålder: 50–64				0,343*** (0,046)
Ålder: 65–85				0,388*** (0,049)
Hushållsinkomst (låg inkomst, referens)				
Medelhög inkomst				0,076 (0,041)
Hög inkomst				0,164*** (0,047)
Tillit till grannar				-0,105*** (0,008)
Intercept	2,555***	2,571***	2,568***	2,943***
N	2826	2826	2826	2826
R ² (justerat)	0,002	0,000	0,002	0,076

*** = p <.001 **=p <.01 * = p <.05. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

I tabell 4 operationaliseras den beroende variabeln genom påståendet huruvida man anser att Göteborg är en trygg och säker stad. Variabeln sträcker sig på en fyrgradig skala där 1 = helt riktigt och 4 = helt felaktigt. Ju högre värde på variabeln desto lägre grad av upplevd trygghet. Här visar modell 1 ett negativt, signifikant samband mellan utländsk bakgrund och upplevd trygghet. Personer med utländsk bakgrund upplever 0,112 skalsteg högre trygghet än personer med svensk bakgrund. Under kontroll för övriga variabler (modell 4) förstärks sambandet något. Även om sambandet är signifikant är effekten svag. Den beroende variabeln har fyra skalsteg och skillnaden mellan personer med svensk och utländsk bakgrund är bara cirka 0,15 skalsteg (se modell 4).

Utländsk bakgrund och trygghet, där den beroende variabeln mäts efter om Göteborg är en trygg och säker stad, får ett än mer negativt samband efter inkludering av kontrollvariabler i analysen. Tabell 4, modell 3, visar att personer med utländsk bakgrund fortfarande upplever Göteborg som en tryggare stad, än personer med svensk bakgrund. Modell 4 visar att personer med utländsk bakgrund är nästan 0,15 steg på den fyra-gradiga skalan mer benägna att uppleva Göteborg som tryggt och säkert, vilket innebär en mycket svag men alltså signifikant effekt (tabell 4 modell 4).

Sammanfattningsvis fick den första hypotesen mätt efter variabelprövningen att vara noga att låsa dörren, inte något stöd. När det gäller uppfattningen om Göteborg som en trygg och säker stad var sambandet mellan bakgrund och upplevd trygghet negativt, i synnerhet efter att ha inkluderat kontrollvariabler i analysen. Det innebär alltså att personer med utländsk bakgrund efter hypotesprövningen i tabell 4, anser Göteborg vara tryggare än personer med svensk bakgrund. I tabell 3 modell 4 visar det justerade R^2 -värdet att 3,6 procent av variansen i den beroende variabeln kan förklaras av variablerna som prövas i analysen, men vi måste även komma ihåg att skevheten i variansen på variabeln "låsa dörren", därav resultaten. I tabell 4 modell 4 indikerar det justerade R^2 -värdet att 7,6% av variansen i den beroende variabeln Göteborg är tryggt och säkert, förklaras av de prövade variablerna. Hypotes 1, att personer med utländsk bakgrund upplever lägre grad av trygghet, får inte något stöd.

4.2 Resultat av hypotes 2

Hypotes 2 undersöker sambandet mellan graden av etnisk heterogenitet i området och upplevd trygghet. Den bivariata regressionsanalysen (tabell 3 modell 2) visar ett positivt, signifikant

samband mellan den etniska heterogeniteten i ett bostadsområde. För varje procentenhets ökning av utländsk bakgrund i ett mellanområde ökar otryggheten med 0,003. För varje 10 procentenheters ökning av andel utländsk bakgrund, ökar otryggheten (här mätt efter att vara noga att låsa dörren) med 0,03 vilket är en blygsam effekt.

I tabell 4, modell 2, är sambandet mellan områdets heterogenitet och uppfattningen om Göteborg som en trygg och säker stad, inte signifikant.

När kontrollvariabler och rivaliserande variabel inkluderas i analysen har ett områdes grad av etnisk heterogenitet ingen effekt på upplevd trygghet (se tabell 3 modell 4) då koefficienten inte är signifikant. Det finns ett mycket signifikant, negativt samband mellan manligt kön och upplevd trygghet. I enlighet med tidigare forskning visar även mina resultat att män upplever högre grad av trygghet än kvinnor; i modellen är män drygt 0,17 skalsteg *mindre* benägna att låsa dörren om sin bostad än referensgruppen kvinnor. Det finns även ett positivt och mycket signifikant samband på den äldsta åldersgruppen och låg grad av trygghet. Personer mellan 65-85 år upplever 0,3 skalsteg lägre trygghet än yngre, vilket är en blygsam effekt, men överensstämmer med tidigare forskning. Det finns slutligen ett negativt men mycket signifikant samband mellan tillit till grannar och upplevd trygghet. Resultatet visar att ju lägre tillit man har till sina grannar, desto mer noga är man att låsa dörren till sin bostad. Tidigare forskning har visat att lägre tillit till andra människor i bostadsområdet påverkar den upplevda tryggheten negativt, vilket också går att se i min analys.

I tabell 4 modell 4 blir sambandet mellan områdets heterogenitet och upplevd trygghet mycket signifikant jämfört med föregående modeller i tabellen, men vi talar fortfarande om en väldigt liten effekt. Vidare finns ett positivt samband mellan utbildning och ålder och att inte uppleva Göteborg tryggt och säkert. Samtliga åldersgrupper visar på mycket signifikanta samband. Den äldsta åldersgruppen är nära 4 på skalan att anse att Göteborg inte är en trygg och säker stad. Det finns även ett signifikant, negativt samband mellan tillit till grannar och upplevd trygghet. Ett negativt samband innebär i det här fallet att ju mer tillit en person har till sina grannar, desto mer anser man att Göteborg är tryggt och säkert.

Prövningen av hypotes 2 visar att det finns ett mycket svagt stöd i den bivariata analysen med den beroende variabeln att låsa dörren. Ju mer etniskt heterogent området är, desto högre är otryggheten. Under kontroll för fler variabler finns det inget samband mellan områdets

heterogenitet och otrygghet (tabell 3). I tabell 4 finns inget stöd i den bivariata analysen mellan områdets heterogenitet och upplevd trygghet. Däremot finns en signifikant effekt efter kontroll av andra variabler även om den är väldigt blygsam. Avslutningsvis går det inte att uttala sig om något stöd till hypotes 2.

4.3 Resultat av Hypotes 3:

Min tredje hypotes är uppdelad i två delar. Hypotes 3a; i områden med hög grad av etnisk heterogenitet upplever personer med svensk bakgrund lägre grad av trygghet än personer med utländsk bakgrund boende i samma område, samt 3b; i områden med hög grad av etnisk heterogenitet finns inga skillnader i upplevd låg grad av trygghet mellan personer med svensk och utländsk bakgrund.

Hypoteserna prövar om effekten av utländsk bakgrund på upplevd trygghet varierar beroende på hur hög andel personer av utländsk bakgrund som bor i området. Det är detta som kallas för interaktionseffekt, och innebär att graden av etnisk mångfald i ett bostadsområde justerar effekten av individens bakgrund på upplevd trygghet (Sundell, 2010, 29 mars). För att pröva hypotes 3a och 3b använder jag mig av en interaktionsvariabel, som empiriskt innebär att de två oberoende variablerna bakgrund och områdets grad av heterogenitet multipliceras med varandra.

Tabell 5. Regressionsanalys. Beroende variabel: upplevd trygghet (f33b: ”när jag lämnar min bostad är jag alltid noga med att låsa dörren”). Ostandardiserade b-koefficienter, standardfel inom parentes.

	Modell 1. Utländsk bakgrund, andel utländsk bakgrund i området med interaktion	Modell 2. Utländsk bakgrund, andel utländsk bakgrund i området med interaktion samt kontrollvariabler
Bakgrund (1=utländsk bakgrund)	0,230* (0,094)	0,220* (0,093)
Andel utländsk bakgrund i området (0-100)	0,006*** (0,001)	0,004** (0,001)
Utländsk bakgrund x andel utländsk bakgrund i området	-0,007** (0,002)	-0,007** (0,002)
Kön (1 = man)		-0,171*** (0,035)
Utbildning (låg utbildning, referens)		
Medellåg utbildning		-0,041 (0,074)
Medelhög utbildning		-0,013 (0,073)
Hög utbildning		-0,094 (0,071)
Ålder (18-29 år, referens)		
Ålder: 30–49		-0,068 (0,051)
Ålder: 50–64		0,078 (0,054)
Ålder: 65–85		0,301*** (0,058)
Hushållsinkomst (låg inkomst, referens)		
Medelhög inkomst		0,080 (0,047)
Hög inkomst		0,129* (0,055)
Tillit till grannar		-0,049*** (0,009)
Intercept	4,388***	4,785***
N	2826	2826
R ²	0,007	0,039

*** = p <.001 **=p <.01 * = p <.05. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

I tabell 5 modell 1, prövas sambanden mellan bakgrund, andel personer med utländsk bakgrund i bostadsområdet, och upplevd trygghet med interaktioner. Nu har utländsk bakgrund på upplevd trygghet uppnått en signifikant effekt på 0,230. Det innebär att det finns en effekt av utländsk bakgrund, men bara i kombination med områdets grad av etnisk heterogenitet, och när graden av områdets heterogenitet används i en interaktion. Med hjälp av tabell 5 modell 2,

räknades den beroende variabelns predicerade värden ut. Predicerade värden innebär det uppskattade värdet på upplevd trygghet hos grupper med olika bakgrund boende i områden med olika grad av andel utländsk bakgrund. Detta räknades ut med hjälp av regressionskvationen¹. Effekten av utländsk bakgrund på trygghet kan tyckas svag, men då skalan på områdesheterogenitet är mellan 0 och 100, innebär det att till exempel 80 steg på områdesskalan, alltså ett område där andelen boende med utländsk bakgrund är 80%, ger ett halvt steg på skalan till lägre upplevd trygghet, här mätt efter att vara mer noga att låsa dörren till sin bostad, (0,006*80). Eftersom de flesta har uppgett att de låser dörren vilket medför att variationen är väldigt liten, kan vi trots det se att effekten av hög ålder, kön och tillit till grannar fortfarande består i modellen med interaktionseffekten.

Uträkningen av predicerade värden gjordes när graden av etnisk heterogenitet varierades mellan ett område med låg grad av etnisk heterogenitet (10% andel utländsk bakgrund), medelhög grad av etnisk heterogenitet (35% andel utländsk bakgrund) och hög grad av etnisk heterogenitet (80% andel utländsk bakgrund). Ett område med medelhög heterogenitet är medelvärden av samtliga värden på de mellanområden som finns i Göteborg. Det skulle enligt tabellen motsvara mellanområdet Centrala Lundby. Ett område med låg grad av etnisk heterogenitet kan enligt tabellen representera mellanområdet Torslanda och ett område med hög etnisk mångfald, mellanområdet Bergsjön (se tabell 2, metod-avsnittet). Värdena på X-axeln i grafen nedan representerar alltså tre bostadsområden med olika grad av etnisk mångfald i procent.

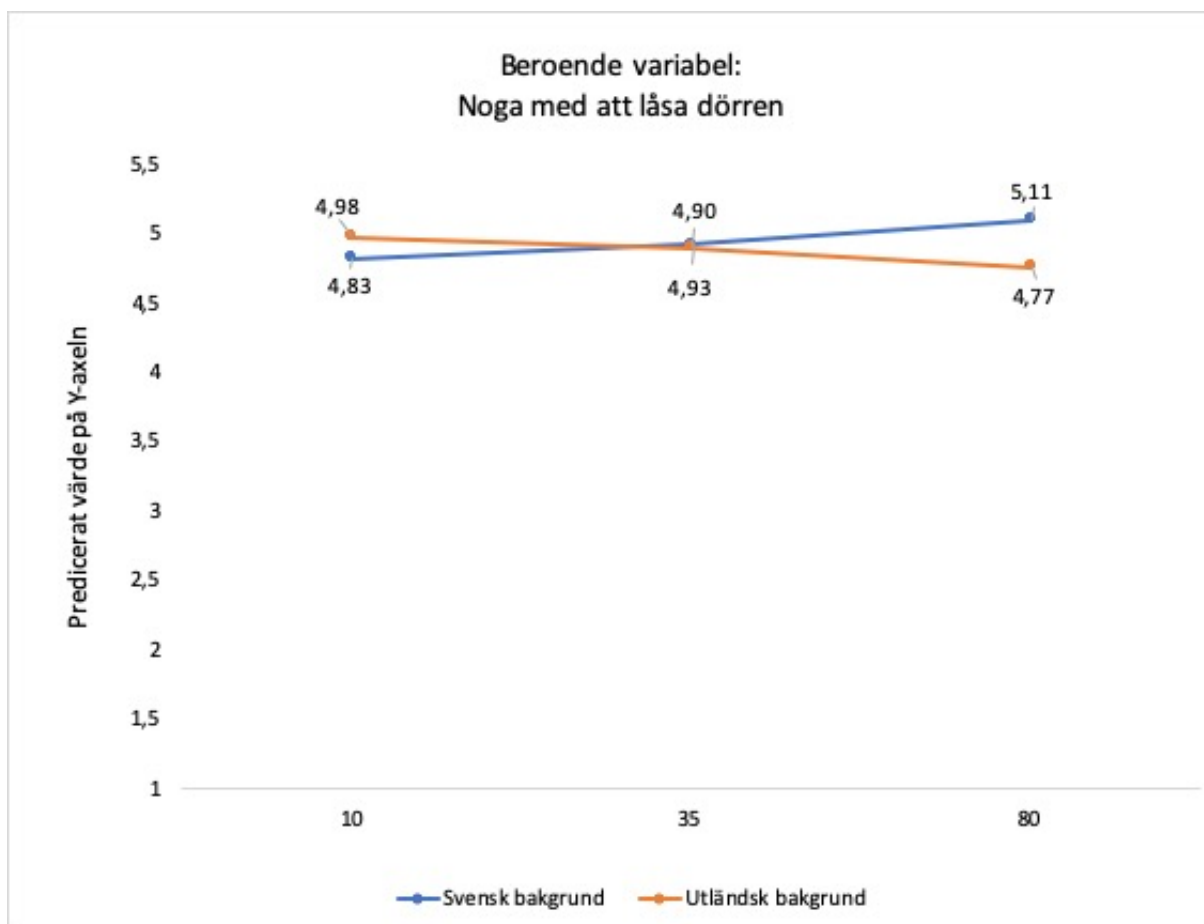
---

¹ Predicerat Y-värde= $4,384+0,230x_1+0,006x_2-0,007x_1x_2$

Y hatt $\hat{Y}=\text{intercept}+\text{bakgrund}x_1+\text{områdets heterogenitet}x_2+\text{bakgrund}x_1x_2$

Figur 1. Predicerade värden för upplevd trygghet

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016. Predicerat värde på Y-axeln: noga med att låsa dörren. Frågan besvaras på en femgradig skala; ”1” = ”helt felaktigt”, ”5” = ”helt riktigt”. Predicerade värden bygger på tabell 5 modell 2, när alla andra variabler hålls vid sina referenskategorierna (kvinna, låg utbildning, låg inkomst, låg tillit). X-axel: andel utländsk bakgrund i området i procent.

I bild 1 är den beroende variabeln upplevd trygghet mätt efter hur noga personen är att låsa dörren om sin bostad. För personer med svensk bakgrund ökar otryggheten ju högre andel utländsk bakgrund som bor i området. Det predicerade Y-värdet blir, dvs i vilken grad man låser dörren, för en svensk ung kvinna med låg utbildning och inkomst, 4,83 i ett område där personer med utländsk bakgrund utgör 10% av befolkningen. I ett område där andelen personer av utländsk bakgrund är 80%, ökar otryggheten hos en svensk person med drygt en fjärdedel på skalan, till 5,11.

För en ung kvinna med utländsk bakgrund och låg utbildning och inkomst, är det predicerade värdet i ett område med 10% boende med utländsk bakgrund 4,98. Alltså något högre. Även om vi inte talar om några markanta skillnader mellan de två grupperna, innebär det att personer med utländsk bakgrund upplever något lägre trygghet än de med svensk bakgrund i ett bostadsområde med låg grad av etnisk mångfald. I ett område med hög grad av etnisk mångfald

ökar istället tryggheten för personer med utländsk bakgrund, då ju lägre grad på skalan, desto mindre benägen är man att låsa dörren, och man tolkas således här som mer trygg.

Sammanfattningsvis kan vi utifrån grafen se att sambandet har olika riktning; för svenska personer ökar otryggheten när andel utländsk bakgrund ökar, och för utländska personer minskar otryggheten när andel utländsk bakgrund ökar. Detta innebär att hypotes 3a och således konfliktteorin, får stöd.

Tabell 6. Regressionsanalys. Beroende variabel: upplevd trygghet (f5k: "Göteborg är en trygg och säker stad"). Ostandardiserade b-koefficienter, standardfel inom parentes.

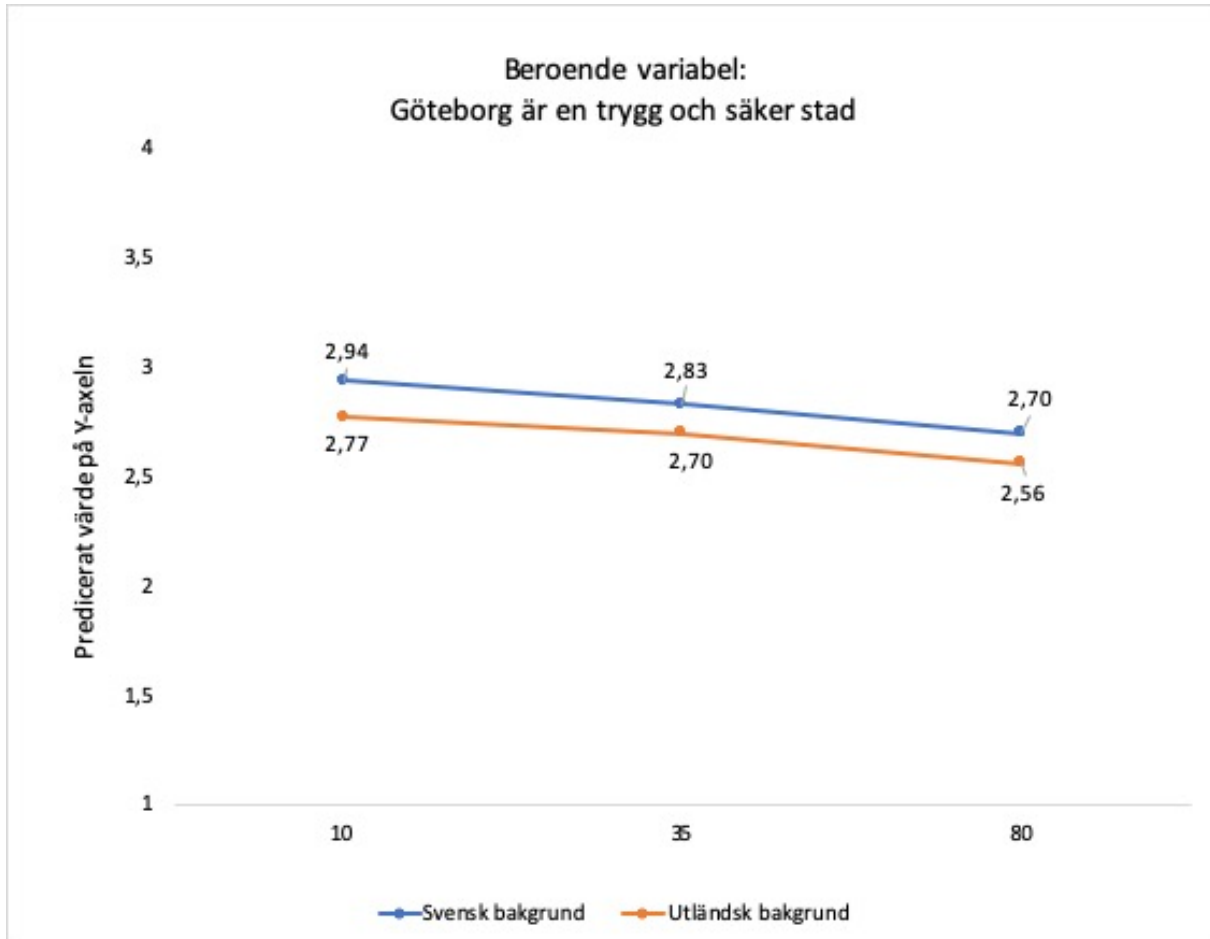
	Modell 1. Utländsk bakgrund, andel utländsk bakgrund i området med interaktion	Modell 2. Utländsk bakgrund, andel utländsk bakgrund i området med interaktion, samt kontrollvariabler
Bakgrund (1 = utländsk bakgrund)	-0,087 (0,082)	-0,141 (0,079)
% utländsk bakgrund i området (0-100)	0,000 (0,001)	-0,003** (0,001)
Utländsk bakgrund x % utländsk bakgrund i området	0,000 (0,002)	0,000 (0,002)
Kön (1 = man)		0,048 (0,030)
Utbildning (låg utbildning, referens)		
Medellåg utbildning		0,135* (0,063)
Medelhög utbildning		0,195** (0,062)
Hög utbildning		0,137* (0,060)
Ålder (18-29 år, referens)		
Ålder: 30–49		0,152** (0,044)
Ålder: 50–64		0,343*** (0,046)
Ålder: 65–85		0,388*** (0,049)
Hushållsinkomst (låg inkomst, referens)		
Medelhög inkomst		0,076 (0,040)
Hög inkomst		0,164*** (0,047)
Tillit till grannar		-0,105*** (0,008)
Intercept	2,564***	2,942***
N	2826	2826
R ²	0,002	0,075

*** = p <.001 **=p <.01. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016.

När upplevd trygghet mäts efter huruvida svarspersonen anser Göteborg är en trygg och säker stad, blir effekterna insignifikanta efter att interaktionsvariabeln förs in (tabell 6 modell 1), huvudvariablerna är insignifikanta på upplevd trygghet. I modell 2 har områdets grad av utländsk bakgrund en signifikant effekt, men de resterande huvudvariablerna förblir insignifikanta. Kontrollvariablernas effekter är signifikanta enligt modell 2.

Nedan har resultaten av de predicerade värdena på den beroende variabeln hämtade från tabell 6 modell 2, sammanställts i en graf. De predicerade värdena representerar personer med både svensk och utländsk bakgrund, från referenskategorierna i analysen, vilket innebär att de är unga kvinnor med låg utbildning och inkomst.

Figur 1. Predicerade värden för upplevd trygghet

Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016. Predicerat värde på Y-axeln: Göteborg är en trygg och säker stad. Frågan besvaras på en fyrgradig skala; "1" = "helt riktigt", "4" = "helt felaktigt". Predicerade värden bygger på tabell 6 modell 2, när alla andra variabler hålls vid sina referens kategorier (kvinna, låg utbildning, låg inkomst, låg tillit). X-axel: andel utländsk bakgrund i området i procent.

Jämfört med analysen av den beroende variabeln som mäts efter hur noga man är att låsa dörren om sin bostad, kan vi här se hur den upplevda tryggheten ökar för både personer med svensk respektive utländsk bakgrund, ju högre grad av etnisk heterogenitet i bostadsområdet. Höga värden på den beroende variabeln upplevd trygghet, innebär att personen är mindre trygg, men eftersom de predicerade värdena sjunker innebär detta istället att tryggheten ökar. Båda grupperna upplever alltså högre otrygghet i ett område med låg andel utländsk bakgrund, än i ett område där andelen utländsk bakgrund är hög. De predicerade värdena är högre för en svensk, men grafens linjer håller ungefär samma jämna nivå för båda grupperna. Sambandet

har samma riktning och ser alltså inte olika ut beroende på grad av andel utländsk bakgrund i området. Värt att nämna är att då huvudvariablerna förutom områdesvariabeln i analysen (modell 2) inte är signifikanta, kan man inte med säkerhet uttala sig om resultaten.

Sammanfattningsvis får hypotes 3a, och således konfliktteorin, stöd utifrån den första prövningen av den beroende variabeln, mätt efter hur noga svarspersonen är med att låsa dörren. Där visade de med svensk bakgrund lägre trygghet i områden med hög andel utländsk bakgrund.

Vad som är en intressant notis av resultaten är att personer med utländsk bakgrund istället upplever lägre trygghet i mindre etniskt heterogena områden, och högre trygghet i områden med hög etnisk heterogenitet.

Hypotes 3a får inte stöd när den beroende variabeln mäts huruvida Göteborg är en trygg och säker stad. Sambandet har samma riktning och tryggheten ökar ju högre etnisk heterogenitet ett område har för både personer med svensk respektive utländsk bakgrund.

Hypotes 3b får inte stöd i varken första eller andra variabelprövningen där hypotesen utgick från constrict-teorin; att det inte finns några skillnader i trygghet mellan personer med svensk respektive utländsk bakgrund i områden med hög grad av etnisk heterogenitet. Första variabelprövningen med interaktion visar förekomsten av skillnader mellan svensk och utländsk bakgrund. Den andra variabelprövningen visar inga direkta skillnader mellan grupperna, däremot ökar tryggheten istället för att minska.

5. Analys och diskussion

Syftet med min kandidatuppsats var att utifrån teorierna konflikt och constrict undersöka sambandet mellan individers etniska bakgrund och upplevda trygghet, och om tryggheten skiljer sig åt beroende på graden av andel utländsk bakgrund i bostadsområdet. Mitt bidrag till forskningsfältet var att försöka bringa klarhet i en fråga där det inte råder någon konsensus; i det här fallet om det är personer av den etniska majoritetsgruppen eller minoritetsgruppen som upplever lägre trygghet i etniskt heterogena bostadsområden. En stor del av den tidigare forskningen i både amerikansk och västeuropeisk kontext visar att den etniska majoritetsgruppen upplever lägre grad av trygghet i etniskt heterogena bostadsområden, samtidigt som vissa forskare visar att det är den etniska minoriteten som upplever lägre trygghet. Tidigare fynd har dessutom visat att låg grad av trygghet går att finna hos både den etniska majoriteten respektive minoriteten, i enlighet med Putnams constrict-teori, en hybrid av kontakt- och konfliktteori.

Jag lanserade fyra hypoteser och för att pröva dessa utgick jag från två variabler som analyserades parallellt med varandra. Den ena beroende variabeln mättes efter hur pass noga svarspersonen är med att låsa dörren, och den andra efter hur pass tryggt och säkert svarspersonen anser Göteborg vara.

Hypotes 1 utgick från att personer med utländsk bakgrund upplever lägre trygghet än de med svensk, då forskare som Liu & Polson (2016) och Persson (2013) uppvisat resultat som stödjer denna hypotes i tidigare studier. Utifrån första variabelprövningen huruvida svarspersonen låser dörren noga eller ej, blev effekten insignifikant och när den beroende variabeln om Göteborg anses tryggt och säkert blev resultatet det omvända. Under kontroll för andra variabler upplevde personer med utländsk bakgrund staden som mer trygg, alltså motsatt mitt förväntade resultat. Hypotes 1 fick således inget stöd.

Hypotes 2 antog att ju högre etnisk heterogenitet i området desto lägre grad av upplevd trygghet. Variabelprövningen med Göteborg som trygg och säker stad visade en insignifikant effekt medan den första, angående att vara noga att låsa dörren, visade en signifikant men mycket blygsam effekt vilket gör att inte heller min andra hypotes fick stöd. I båda variabelprövningarna uppvisade äldre svars personer högre grad av otrygghet än yngre, och män visade sig vara mer trygga än kvinnor. Detta går i linje med en stor del av tidigare forskning, som visat samma resultat.

Hypotes 3a, personer med svensk bakgrund antas uppleva lägre trygghet i mer etniskt heterogena områden och hypotes 3b, det finns inga skillnader i upplevd trygghet mellan

personer med svensk respektive utländsk bakgrund, prövar konflikt- respektive constrict-teorin. Variablerna prövades med hjälp av regressionsanalys med interaktionsvariabel. Med den första variabelprövningen (noga med att låsa dörren) fick hypotes 3a, och således konfliktteorin, stöd, om än svagt. Resultatet visade att personer med svensk bakgrund upplevde lägre trygghet i mer etniskt heterogena områden. Återigen är det värt att nämna den beroende variabelns skeva variation, då majoriteten av de svarande uppgav att de låser dörren noga. Sambandet fick dessutom olika riktning, personer med utländsk bakgrund upplevde utifrån denna variabelprövning högre trygghet ju högre etnisk heterogenitet i området. Hypotes 3a får inget stöd med den andra variabelprövningen; tryggheten ökar istället för både personer med svensk respektive utländsk bakgrund, ju högre etnisk heterogenitet ett område har. Hypotes 3b som tar stöd i constrict-teorin får varken stöd i första eller andra variabelprövningen. Den första variabelprövningen angående att vara noga med att låsa dörren visar som ovan nämnt skillnad mellan grupperna, och med den andra variabelprövningen huruvida Göteborg upplevs som tryggt och säkert, får sambanden förvisso samma riktning, men tryggheten ökar istället för att minska. Sammanfattningsvis får en av mina fyra hypoteser, hypotes 3a, stöd utifrån den första variabelprövningen, även om effekten är svag.

Även om variabelmätningar som liknar de som används i tidigare studier hade varit önskvärt i min uppsats, har mina resultat väckt intresse för vidare diskussion. Att personer av landets etniska majoritet (här: svensk bakgrund) upplever högre otrygghet i områden med högre grad etnisk heterogenitet är inte särskilt förvånande då resultat från en stor del tidigare forskning stödjer denna teori. Det hade varit intressant att se, med hjälp av variabler närmare den teoretiska definitionen upplevd trygghet i bostadsområdet, hur resultatet skulle komma att bli. Det är sannolikt att skillnaderna mellan grupperna hade blivit ännu större. I samma variabelprövning visade personer med utländsk bakgrund högre trygghet ju mer etniskt heterogent området var. Det här fyndet kan indikera att individer av den etniska minoriteten känner sig tryggare i områden med högre koncentration etniska minoriteter, på grund av ökad samhörighet till personens in-grupp. Resultatet från den andra variabelprövningen visar att båda grupperna upplever Göteborg som mer tryggt ju högre grad etnisk heterogenitet i området. Detta går emot mina väntade resultat, men då får man även komma ihåg att det är den upplevda tryggheten staden i sig som avses i mätningen, och inte individens bostadsområde. Detta ger upphov till funderingar kring hur individer upplever den större boendekontexten i relation till deras närmiljö. Att man känner sig otrygg i sitt bostadsområde behöver inte per automatik innebära att den större kontexten upplevs som otrygg, tvärtom.

Mitt förslag till fortsatta studier på forskningsfältet är främst att finna bättre variabelprövningar liknande de som tidigare studier använt sig av. Eftersom det är hur individen upplever tryggheten i sitt bostadsområde som ämnades undersöka är det viktigt att man lyckas komma närmare det teoretiska begreppet än jag själv lyckades göra. Det är möjligt att resultaten hade blivit mer signifikanta och gett mer stöd åt hypoteserna, än i mitt fall. På så sätt hade man lättare kunnat dra jämförelser och skillnader mellan tidigare forskning och den egna studien. Exempel på data att använda sig av för en studie liknande min egen är de svarsalternativ från frågorna i förra årets SOM-undersökning i Göteborg, som kommer att släppas under 2020. Mitt val av variabelprövning som innefattar hur tryggt individen upplevde Göteborg, har också gett upphov till mitt förslag att göra en jämförande studie mellan hur individer upplever tryggheten i sitt bostadsområde och staden i stort. Detta för att undersöka eventuella likheter och skillnader i upplevd trygghet i sin närmiljö i relation till den större kontexten, och vad dessa skillnader kan bero på. Ytterligare förslag på metod skulle kunna vara intervju- eller enkätstudier med utrymme för mer ingående frågor för att undersöka upplevd trygghet på individnivå. Vidare hade det varit intressant att göra jämförande studier mellan andra svenska städer, för att undersöka om det finns några likheter eller skillnader i upplevd trygghet jämfört med min studie som utförts i Göteborg.

Avslutningsvis har min studie, trots bristen på tillräckliga mått i enlighet med tidigare forskning och att majoriteten av variabelprövningarna fick insignifikanta resultat, visat att graden av etnisk heterogenitet i ett bostadsområde kan ha en inverkan på upplevd trygghet hos åtminstone den etniska majoritetsgruppen. Förslag på framtida studier på ämnet är flera, både vad gäller andra variabelmätningar och forskningsmetoder. Detta överlämnar jag dock åt framtida forskare.

6. Referenslista

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Cambridge, Mass.: Addison-Wesley (text ed.).

Aneshensel, C. (2013). *Theory-based data analysis for the social sciences* (2nd ed.). SAGE Publications: Thousand Oaks.

Boateng, F., & Adjekum-Boateng, N. (2017). Differential perceptions of fear of crime among college students: The race factor. *Journal of Ethnicity in Criminal Justice*, 15(2), 138-159.

Brunton-Smith, I., & Sturgis, P. (2011). Do neighborhoods generate fear of crime? An empirical test using the British Crime Survey. *Criminology*, 49(2), 331-369.

BRÅ. (2019). *Natonella trygghetsundersökningen 2018: Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Covington, J., & Taylor, R. (1991). Fear of Crime in Urban Residential Neighborhoods: Implications of Between- and Within-Neighborhood Sources for Current Models. *The Sociological Quarterly*, 32(2), 231-249.

Eitle, D., & Taylor, J. (2008). Are Hispanics the new 'Threat'? Minority group threat and fear of crime in Miami-Dade County. *Social Science Research*, 37(4), 1102-1115.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson H., & Wängnerud, L., (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl. ed.).

Ferraro, K., & LaGrange, R. (1987). The Measurement of Fear of Crime*. *Sociological Inquiry*, 57(1), 70-97.

Glas, I., Engbersen, G., & Snel, E. (2018). The street level and beyond: The impact of ethnic diversity on neighborhood cohesion and fear of crime among Dutch natives and nonnatives. *Journal of Urban Affairs*, 1-19.

Grohe, B., DeValve, M., & Quinn, E. (2012). Is perception reality? The comparison of citizens' levels of fear of crime versus perception of crime problems in communities. *Crime Prevention and Community Safety*, 14(3), 126-211.

Göteborgs Stad (2017). *Brott och trygghet – statistik över brottslighet och trygghet i Göteborg*. Göteborg: Göteborgs Stad.

Göteborgs Stad (2018). *Områdesindelningar – Statistik och analys*. Hämtad 2019-05-06 från <https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/statistik-och-analys/geografi/omradesindelningar/>

Hale, C. (1996). Fear of Crime: A Review of the Literature. *International Review of Victimology*. 4. 79-150.

- Hooghe, & De Vroome. (2016). The relation between ethnic diversity and fear of crime: An analysis of police records and survey data in Belgian communities. *International Journal of Intercultural Relations*, 50, 66-75.
- Hughes, J., Campbell, A., & Jenkins, R. (2011). Contact, trust and social capital in Northern Ireland: A qualitative study of three mixed communities. *Ethnic and Racial Studies*, 34(6), 967-985.
- Hummelsheim, D., Hirtenlehner, H., Jackson, J., & Oberwittler, D. (2011). Social Insecurities and Fear of Crime: A Cross-National Study on the Impact of Welfare State Policies on Crime-related Anxieties. *European Sociological Review*, 27(3), 327-345.
- Kokkonen, A., Esaiasson, P., & Giljam, M. (2014). Migration-based Ethnic Diversity and Social Trust: A Multilevel Analysis of How Country, Neighbourhood and Workplace Diversity Affects Social Trust in 22 Countries. *Scandinavian Political Studies*, 37(3), 263-300.
- Liu, E., & Polson, E. (2016). The colors of fear: A multilevel analysis of fear of crime across Houston area neighborhoods. *Journal of Ethnicity in Criminal Justice*, 14(4), 307-326.
- Liu, J. (2013). Neighborhood Structure and Fear of Crime in Urban China: Disorder As a Neighborhood Process. *International Annals of Criminology*, 51(1-2), 57-84.
- Mears, D., & Stewart, E. (2010). Interracial contact and fear of crime. *Journal of Criminal Justice*, 38(1), 34-41.
- Pearson, A., Breetzke, G., & Ivory, V. (2015). The Effect of Neighborhood Recorded Crime on Fear: Does Neighborhood Social Context Matter? *American Journal of Community Psychology*, 56(1-2), 170-179.
- Persson, M. (2013). The relative importance of institutional trust in countering feelings of unsafety in disadvantaged neighbourhoods. *European Spatial Research And Policy*, 20(1), 73-95.
- Pettigrew, T. (1998). Intergroup contact theory. *Annual Review of Psychology*, 49(1), 65-85.
- Pettigrew, T., Tropp, L., Wagner, U., & Christ, O. (2011). Recent advances in intergroup contact theory. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(3), 271-280.
- Putnam, R. (2007). E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century The 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian Political Studies*, 30(2), 137-174.
- Scarborough, Brittney K., Like-Haislip, Toya Z., Novak, Kenneth J., Lucas, Wayne L., & Alarid, Leanne F. (2010). Assessing the relationship between individual characteristics, neighborhood context, and fear of crime. (Report). *Journal of Criminal Justice*, 38(4), 819-826.
- Schechory-Bitton, M., & Soen, D. (2016). Community cohesion, sense of threat, and fear of crime: The refugee problem as perceived by Israeli residents. *Journal of Ethnicity in Criminal Justice*, 14(4), 290-306.

Semyonov, M., Glikman, A., & Gorodzeisky, A. (2012). Neighborhood Ethnic Composition and Resident Perceptions of Safety in European Countries. *Social Problems*, 59(1), 117-135.

SOM-institutet. (2017). *SOM-undersökningarna 2016 – En metodöversikt*. Göteborg: Göteborgs universitet.

Sundell, A. (2010): "Guide: Regressionsanalys med interaktionseffekter" spssakuten.se, hämtat 2019-06-07 från <https://spssakuten.com/2010/03/29/guide-regressionsanalys-med-interaktionseffekter/>

Uslaner, E. (2010). Segregation, mistrust and minorities. *Ethnicities*, 10(4), 415-34.

Will, & Mcgrath. (1995). Crime, neighborhood perceptions, and the underclass: The relationship between fear of crime and class position. *Journal of Criminal Justice*, 23(2), 163-176.

